

Onderzoeksagenda Integrative Medicine 2022-2024

De gezondheidszorg is de laatste decennia sterk veranderd in Nederland. De vergrijzing zet door en ook groeit het aantal patiënten met chronische ziekten zoals diabetes, hartaandoeningen en kanker. De kosten voor gezondheidszorg nemen daardoor ieder jaar toe en preventie wordt dus steeds belangrijker. Daarnaast beseft een heel aantal zorgverleners en patiënten dat de zorg anders kan: persoonlijker, meer op maat, met meer aandacht voor de wisselwerking tussen lichaam en geest. Deze ontwikkelingen sluiten mooi aan op de visie van Integrative Medicine (IM) waarbij de relatie tussen de zorgverlener als coach en de patiënt centraal staat. Integrative Medicine past in de huidige tijdsgeest en sluit aan op de vraag van burgers naar complementaire zorg, zonder iets af te doen aan alle zorg die al beschikbaar is. De World Health Organisation (WHO) heeft het grote belang van complementaire zorg benoemd als we ook op termijn duurzame en betaalbare zorg voor iedereen beschikbaar willen hebben. Zij roept alle landen op onderzoek te doen naar complementaire zorg. ZonMW onderschrijft dit advies en heeft aanbevolen een onderzoeksagenda IM op te stellen voor Nederland.

Context

Doel

Het doel van een **Nederlandse onderzoeksagenda Integrative Medicine** is om de kennishiaten aan te pakken en de integratie van Integrative Medicine in de reguliere geneeskunde te bevorderen. De onderzoeksagenda geeft richting aan de onderzoeksprioriteiten en heeft als doel de verschillende belanghebbenden op het gebied van integratieve geneeskunde in Nederland samen te brengen.

Met behulp van een consensus-based strategie (Kientle et al. 2019) is de onderzoeksagenda ontwikkeld. Allereerst is relevante literatuur bestudeerd, internationale onderzoek agenda's en relevante ontwikkelingen besproken in de Nederlandse gezondheidszorg. Vervolgens is er een online vragenlijst vormgegeven en uitgezet onder een brede groep belangstellenden. De vragenlijst is uitgezet in november 2022. De vragenlijst is ingevuld door 92 respondenten. In 2023 wordt deze verder besproken met verschillende stakeholders en eventueel verrijkt.

Aanpak

Resultaten

Onderzoeksprioriteiten

Hieronder staan de onderzoeksprioriteiten per onderzoeksonderwerp:

Twee voorbeelden van onderzoeksvragen die werden benoemd in het onderzoek:

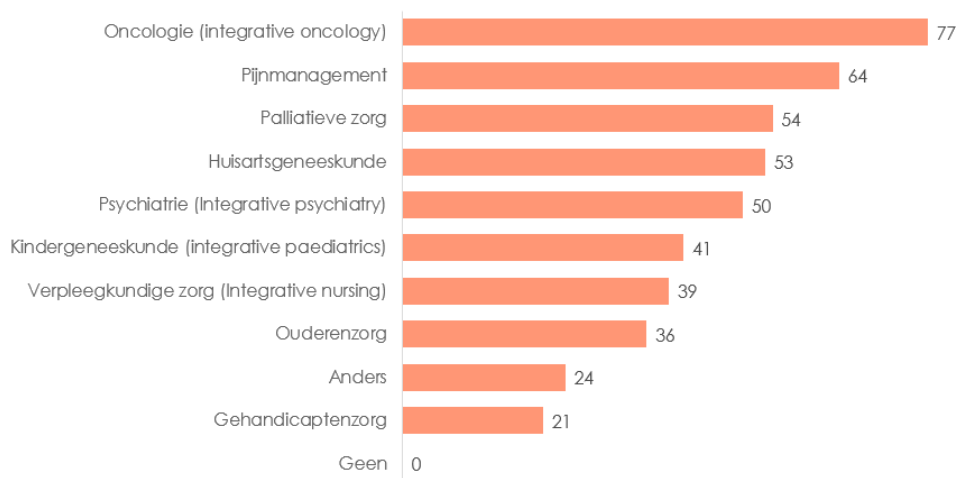
"Is het gevoel van autonomie en de zelfredzaamheid bij patiënten met een chronische ziekte na een jaar IM-zorg toegenomen?"

"Kunnen de zorgkosten dalen door het inzetten van IM?"

Domeinen

Als meest kansrijke domeinen om onderzoek te naar IM worden oncologie, pijnmanagement en de palliatieve zorg benoemd.

Wat ziet u als meest kansrijke domeinen om onderzoek te doen voor IM in Nederland? Meerdere antwoorden mogelijk (n=92; %)

Type interventies

Met name de mind-body interventies, de biologische interventies en interventies gericht op 'the whole medical system' worden benoemd als belangrijke interventies waar onderzoek zich op zou moeten richten:

Op welke type interventies zou onderzoek zich volgens u met name moeten richten?

Meerdere antwoorden mogelijk (n=92; %)

Type interventies	%
Mind-body interventies	64
Biologische interventies	49
Medische systemen (whole medical systems)	42
Energetische interventies	38
Lichaamsgerichte manipulatieve interventies	28
Anders	14

Kennisdeling

Op het gebied van kennisdeling wordt met name goede informatievoorziening voor patiënten/ cliënten genoemd, gevolgd door goede voorbeelden van zorginstellingen en goede keuzehulpen:

Wat zou u graag willen zien op het gebied van kennisdeling over IM?

Meerdere antwoorden mogelijk (n=92; %)

"De integrative oncology poli van Rijnstate vind ik een goed voorbeeld van IM in Nederland"

"De integrative Psychiatrij van Lentis is ook een mooi voorbeeld"

Het vormgeven van de onderzoekagenda is een samenwerking van het Consortium Integrale Zorg en Gezondheid (CIZG) en het Louis Bolk Instituut. Het CIZG is een samenwerking tussen academische ziekenhuizen, GGZ-organisaties en kennisinstellingen.

De definities die gehanteerd zijn binnen het onderzoek:

- Integrative Medicine: "(1) bevestigt het belang van de therapeutische relatie tussen patiënt en hulpverlener en stelt deze centraal, (2) kijkt naar de gehele mens, (3) maakt op basis van evidentie gebruik van alle geschikte therapeutische interventies, zorgprofessionals en disciplines, om zo (4) tot optimale gezondheid en optimaal herstel te komen"
- Complementaire zorg: als een niet-reguliere behandeling wordt gebruikt in combinatie met/ aanvullend op reguliere gezondheidszorg of als enige behandeling als er geen reguliere behandeling beschikbaar is, wordt dit als 'complementair' beschouwd.
- Alternatieve zorg: als een niet-reguliere benadering wordt gebruikt in plaats van reguliere geneeskunde, wordt dit als "alternatief" beschouwd.

Integrative Medicine brengt reguliere en complementaire interventies op een gecoördineerde manier samen en legt de nadruk op multimodale interventies, dat zijn twee of meer interventies zoals reguliere interventies (bijv. medicatie en revalidatie) en complementaire interventies (bijv. acupunctuur, yoga en probiotica) in verschillende combinaties, met de nadruk op de behandeling van de gehele persoon.

Meer informatie:

Meer informatie over het onderzoek, de onderzoeksagenda en het uitgebreide rapport is hier te vinden: <https://www.louisbolk.nl/projecten/onderzoeksagenda-voor-integrative-medicine>

Herman van Wietmarschen
h.vanwietmarschen@louisbolk.nl

Annemarie Kapteijns
a.kapteijns@louisbolk.nl